

(Ιανουάριος 2010)

- Ογλάνης** ΤΚΑ=1, 2 (01/10), Τρκ. oğlan= (1) παιδί, νεαρός άνδρας (2) υπηρέτης (3)  
*Ολάνης* πούστης (4) βαλές στη τράπουλα. Ένας Oğlan στον ΤΚΚΕ.
- Οδαμπάσογλου** ΤΚΑ=7,1,1,1 (01/10). Οι [ΑΚΛ, ΔΤ] γράφουν odabaşı= ενοικιαστής αλλά  
*Ονταμπάσογλου* σύμφωνα με τους [RT,TE] odabaşı είναι ο υπεύθυνος για την  
*Ονταμπασίσης* καθαριότητα μεγάρου η δωματίων ξενοδοχείου/πανδοχείου. Οι  
*Οδαμπασιδής* Odabaşı στον ΤΚΚΕ είναι (200+,9).
- Οζγουρίδης** ΤΚΑ=ΤΚΘ=0 αλλά ΤΚ Καβάλας=1 (01/10). Μάλλον από το Τρκ. özgür =  
ελεύθερος, ανεξάρτητος, αυτεξούσιος. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε (200+,16)  
Özgür. Βλέπε και επώνυμο Ουζγουρίδης.
- Οκος[TN]** ΤΚΑ= 5 (01/10). Ο [ΑΚΛ] γράφει Οκος και το ετυμολογεί από το Τρκ.  
okur τον οποίο αποδίδει ως βούς. Μάλλον σκόπευε να γράψη  
öküz=βόδι διότι okur=(1) διαβάζει (2) αναγνώστης. Στο διαδικτυο  
βρήκα το όνομα με τη μορφή Όκος, επώνυμο προσυπογράφοντος  
γιατρού/ακαδημαϊκού σε επιστολή 100 ακαδημαϊκών προς Παπούλια  
(27/11/2006, διαμαρτύρονται για τη διδασκαλία της Τρκ. στα Ελλ.  
Σχολεία). Μικρή ειρωνεία τα Τουρκογενή επίθετα μερικών εκ των  
υπογραφόντων. Πιστεύω λοιπόν ότι η ρίζα είναι το Τρκ. ok= (1) βέλος  
(2) δοκός κάθετη σε άλλα εξαρτήματα (3) γρήγορος στην έκφραση ok  
gibi. Διότι το Όκος δεν πολυταιριάζει με το öküz και διότι στον ΤΚΚΕ  
οι Ok είναι 182 και οι Öküz 0! Ας σημειωθεί ότι ο [ΧΣ] θεωρεί το  
επώνυμο Τοξίδης μετάφραση του Τρκ. Όκογλου.
- Οκουμούς** ΤΚΑ=1, 3 (01/10). Στα Τρκ. okumus= σπουδαγμένος, μορφωμένος,  
*Οκουμούσης* γραμματιζούμενος, διαβασμένος, κουλτουριάρης. Στον ΤΚΚΕ οι  
Okumus είναι (200+, 13).
- Οκτσελόγλου** ΤΚΑ=0, ΤΚΘ=2 (01/10). Στα Τρκ. ökçe=(1) φτέρνα (2) τακούνι  
**[TN]** παπουτσιού, ökçeli= (παπούτσι) με τακούνι και ökçesiz= (1) παπούτσι  
χωρίς τακούνι (2) (άνθρωπος) δειλός, άνανδρος. Το άν το ökçeli των  
Ökçelioğlu σημαίνει τακουνάτος η το αντίθετο του ökçesiz (ήτοι  
ανδρείος θαρραλέος) το αφήνω στην κρίση των ενδιαφερομένων. Στόν  
ΤΚΚΕ Ökçeli δέν υπάρχει, στον ΤΚ Σμύρνης βρίσκουμε 3.
- Ομπασης** ΤΚΑ=2 (01/10). Στα Τρκ. on=δέκα, baş=κεφαλή και onbaşı= δεκανέας  
(δέκαρχος). Κάποτε το όμπασης ήταν κομμάτι του Ελλ. λεξιλογίου  
[ΔΔ]. Οι Onbaşı στον ΤΚΚΕ είναι 5.
- Ομουρίδης[TN]** ΤΚΑ=1, 1 (01/10). Ο [ΔΤ] ετυμολογεί το επώνυμο από το Τρκ. omur=  
*Ομουρλόγλου* σπόνδυλος. Υπάρχει όμως και το ömür=(1) ζωή, ύπαρξη, ηλικία (2)  
ευδαιμονία, ευτυχία (3) ασυνήθης, διασκεδαστικός, ευχάριστος όπως

και το *Ömür*, κύριο όνομα, Στον ΤΚΚΕ οι *Omur* είναι 21, οι *Omurlu* 0, οι *Ömür* 102 και *Ömürlü* 6 ενώ στις Τρκ. ιστοσελίδες γραμμένες με το Τρκ. αλφάβητο βρίσκουμε κάτι λίγους *Ömüroğlu* και ούτε ένα *Omuroğlu*. Με βάση αυτά τα δεδομένα θεωρώ το Ομουρλόγλου απόδοση του *Ömürlüoğlu* και το Ομουρίδης μερικό εξελληνισμό του *Ömüroğlu* αλλά δεν θεωρώ το *omur* απορριπτέο.

<b>Ονταμπάσογλου</b>	Βλέπε επώνυμο Οδαμπάσογλου.
<b>Οντατζής</b>	TKA=3,1,,1 (01/10). Στα Τρκ. <i>odaci</i> = (1) καθαριστής/καθαρίστρια δημοσίου χώρου, γραφείων κ.τ.λ. (2) παιδί για θελήματα, κλητήρας (3) υπηρέτης πανδοχείου. Οι <i>Odaci</i> στον ΤΚΚΕ είναι 40.
<i>Οδατζίδης</i> <i>Οδατζόγλου</i>	
<b>Οξύζογλου</b> (TN)	TKA=7 (01/10) από τους οποίους ένας γράφει το επώνυμο και ΙΟΚΣΙΟΥΖΟΛΟΥ. Στα Τρκ. <i>öksüz</i> =ορφανός και <i>öksüzoğlu</i> =ορφανόπουλος. Στον ΤΚΚΕ οι <i>Öksüz</i> είναι (200+, 19) και οι <i>Öksüzoğlu</i> 46.
<b>Ορμάνης</b>	TKA=1,3,2 (01/10). Τρκ. <i>orman</i> =δάσος. Δρυμός, ορμάνι, ρουμάνι. Οι <i>Orman</i> στον ΤΚΚΕ είναι 81.
<i>Ορμάνογλου</i> <i>Ορμανόπουλος</i>	
<b>Ορνάκης</b>	TKA=3 (01/10). Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Τρκ. <i>ornek</i> =πρότυπο. Η σωστή γραφή είναι <i>örnek</i> (μικρό το κακό και σημαίνει (1) δείγμα (2) παράδειγμα, υπόδειγμα, υποδειγματικός και αν αγνοήσουμε τις μικρολεπτομέρειες, η ετυμολογία ΑΚΛ είναι σωστή. Στον ΤΚΚΕ οι <i>Örneκ</i> είναι 154.
<b>Ορούτζογλου</b>	TKA=9, 2 (01/10). Στα Τρκ. <i>ouç</i> = νηστεία, αποχή και στον ΤΚΚΕ οι <i>Ouç</i> είναι (200+,11) έναντι ενός και μόνο <i>Ouçlu</i> (=νηστεύων). Το γιατί η μία μορφή του ονόμαατος άλλαξε το τσ σε τζ αλλά κράτησε τον τόνο στο ου ενώ η άλλη κράτησε το τσ αλλά κατέωασε τον τόνο στο ο είναι ένα μικρό μυστήριο. Σημειώνουμε ότι στην Τρκ υπάρχουν 3 πόλεις με το όνομα <i>Ouç/Ouç</i> και δώδεκα με πρώτο συνθετικό το <i>Ouç/Ouç</i> εκ των οποίων 2 λέγονται <i>Ouçoğlu</i> .
<i>Ορουτσόγλου</i>	
<b>Οραϊλογλου</b>	TKA=1,1 (02/10). Ίσως από το Τρκ. <i>uray</i> (τρεις <i>Uraylı</i> στον ΤΚΚΕ) το οποίο σημαίνει δήμος, δημοτικός, δημοτικό δίκαιο.
<i>Οραϊλίδης</i>	
<b>Ορελής[TN]</b>	TKA=1, 2 (02/10). Ίσως όπως και το <b>Οραϊλογλου</b> (βλέπε επώνυμο). Το Ορελή εμφανίζεται και σαν κύριο γυναικείο όνομα, Ελληνοποίηση του Γαλλ. Aurelie από το Λατ. Aurelia ( <i>aurum</i> =χρυσός (μέταλλο) και <i>aurus</i> =χρυσός (επίθετο)).
<i>Ορελλης</i>	
<b>Ορτάκης</b>	TKA=2,1,1 (01/10). Στα Τρκ. <i>ortak</i> =(1) σύντροφος, συνétairos, συνεργάτης, συνεργός (2) κοινός, συμμεριζόμενος, συλλογικός, συνεταιρικός (3) άλλη γυναίκα (σε περίπτωση πολυγαμίας) και <i>ortakci</i> =κολληγας, μεσακάρης, σέμπρος. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 19 <i>Ortak</i> και 19 <i>Ortakci</i> .
<i>Ορτακέλης</i> <i>Ορτακτσίδης</i>	

<b>Οτζάκογλου</b>	TKA=2 (01/10). Στα Τρκ. ocak= (1) ο μήνας Ιανουάριος (2) φούρνος, εστία, τζάκι (3) καμινάδα (4) νταμάρι, ορυχείο (5) οίκος, οικογένεια, δυναστεία (5) αδελφότητα ένωση (συνήθως με κριτήρια πολιτικά η επαγγελματικά) (6) το σώμα των Γενιτσάρων (7) παρτέρι (8) κουζίνα πλοίου. Το αν οι Οτζάκογλου είναι γόννοι ευγενών οικογενειών (τα μεγάλα τζάκια), Γενιτσάρων, η κάτι άλλο το αφήνω στη φαντασία του αναγνώστη. Στον ΤΚΚΕ οι Ocak είναι (200+, 17).
<b>Ουγιάρογλου</b> <i>Ουγιαρίδης</i>	TKA=2, 5. Στα Τρκ. uyar= ταιριαστός, βολικός, που κάνει τη ζω'η εύκολη (2) παρόμοιες, παρομοιάζων. Στον ΤΚΚΕ οι Uyar είναι (200+, 11).
<b>Ουγουρλόγλου</b> <i>Ουγουρλούογλου</i> <i>Ουγούρογλου</i>	TKA=7, 1, 1 (01/10). Στα Τρκ. uğur= (1) καλός οίωνος, καλή τύχη και στα επαρχιακά (2) δρόμος, κατεύθυνση (3) πρόσωπο, μέτωπο. Με αποτέλεσμα uğurlu (στα Ελλ. γουρλής) να σημαίνει ευοίωνος και uğursuz (στα Ελλ. γρουσουζης) δυσοίωνος. Στον ΤΚΚΕ οι Uğurlu είναι (200+, 18).
<b>Ουζγουρίδης</b>	TKA=1 (01/10). Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Τρκ. üzgü= βάσανο. Η απόδοση του üzgü είναι βασικά σωστή στον ΤΚΕ όμως Üzgü δεν υπάρχουν. Υπάρχει μία Üzgür και 4 Uzgur. Υπάρχουν επίσης και 4 χωριά (δύο στη Μαύρη Θάλασσα, ένα κοντά στη Σμύρνη και ένα κοντ'σ στο Αϊδίνι με το όνομα Uzgur. Από όλα αυτά οριστικό συμπέρασμα δεν βγαίνει αλλά νομίζω ότι το üzgü δείχνει το λιγότερο πιθανό. Βλέπε και επώνυμο Οζγουρίδης.
<b>Ουζουλογλου</b> <b>[ΤΝ]</b> <i>Ουζουμπαλόγλου</i> <i>Ουζουγιάννη</i>	TKA= 3, 1,1 (01/10). Το Ουζουγιάννης μάλλον είναι παραλλαγή του Ουζουνγιάννης, βλέπε επώνυμο Ουζούνης. Στα Τρκ. öz= (1) ουσία, πεμπουσία (2) εαυτός (3) θέμα, περιεχόμενο (4) χυμός, απόσταγμα, (ίσως ρίζα της λέξης ούζο) εκχύλισμα (5) καρδιά, μεδούλι, πυρήνας (5) αυθεντικός (6) ουσιώδης, özlü= (1) ουσιαστικός, περιεκτικός, ζουμερός (2) συνοπτικός, επιγραμματικός, λακωνικός και bal=μέλι. Με αποτέλεσμα το πρώτο επώνυμο μάλλον να προέρχεται από το özlü και το δεύτερο από το özballı= ανθρωπος φύσει ευχάριστος, γλυκός, μελάτος (αλλά και σκανδαλωδώς τυχερός). Στον ΤΚΚΕ οι Özlü είναι 137, οι Özlülü 2, και οι Özballı ένας και μόνο.
<b>Ουζούμης</b> <i>Ουζουμτζόγλου</i>	TKA=0,0 αλλά ΤΚΘ=1,1 (01/10). Στα Τρκ. üzüm= σταφύλι üzümcü= πωλητής σταφυλιών, αμπελουργός. Στον ΤΚΚΕ οι Üzüm είναι 64 και οι Üzümcü 66.
<b>Ουζούνης</b> <i>Ουζουνγιάννης</i> <i>Ουζουνίδης</i> <i>Ουζούνογλου</i> <i>Ουζουνόπουλος</i>	TKA=36, 3, 18, 19, 4. Στα Τρκ. uzun=(1) μακρός, ψηλός (2) μακροσκελής, Το Ουζούνης λοιπόν είναι τοι ισοδύναμο του Ελληνικού Μακρής (που στην πραγματικότητα σημαίνει ψηλός), το Ουζουνγιάννης το ΤουρκοΕλληνικό ισοδύναμο του Μακρουγιάννης.

<b>Ουλάσογλου</b>	TKA=4 (01/08). Ο [ΔΤ] το ετυμολογεί από το Τρκ. ulas το οποίο αποδίδει ως ένωση, φιλία. Ο {RT} θεωρεί το ulas αρχαϊζον και το αποδίδει ως σύνδεση, κόμβος, παράθεση, συνέχεια. Στις Τρκ. ιστοσελίδες βρίσκουμε την απόδοση επίτευξη σκοπού, εκπλήρωση επιθυμίας. Τέλος το Ulas είναι εν χρήσει κύριο όνομα και αν πιστέψουμε την ιστοσελίδα ( <a href="#">εδώ</a> ) σημαίνει ο αποδέκτης πολλαπλών επαίνων, εγκωμίων, υμνολογίων και παρομοίων. Οτι και να σημαίνει το ulas (εγώ κλίνω προς το πολυπαινεμένος), στον ΤΚΚΕ οι Ulas είναι 194 και οι Ulasoğlu 8 και ως εκ τούτου ο [ΔΤ] έχει δίκιο.
<b>Ουλκέρογλου</b>	TKA=12 (01/10). Στα Τρκ. ülker= Σείριος, Πλειάδες, Πούλια [ΤΕ]. Στον ΤΚΚΕ οι Ülker είναι (200+, 9).
<b>Ουλούκης[ΤΝ]</b>	TKA=TKΘ=0 αλλά εμφανίζεται στο διαδίκτυο. Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Τρκ. ülu= ένδοξος. Τέτοια λέξη στα λεξικά δεν και αντίστοιχο επώνυμο στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει. Ο [RT] έχει το αρχαϊζον ülü αλλά Ülü στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει. Τέλος, ίσως ο [ΑΚΛ] να ήθελε να γράψει ulu το οποίο σημαίνει μεγάλος, τρανός, φαρδύς, ψηλός και παρόμοια (κυριολεκτικά ή μεταφορικά – π.χ., ο Ολυμπος της Βιθυνίας λέγεται Uludağ). Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 149 Ulu αλλά και 6 Uluk όπως και 9 Oluk. Το Αραβογενές Οθ. ulûk σήμαινε (1) το να κρέμεσαι/προσκολλιέσαι κυριολεκτικά ή μεταφορικά από αντικείμενο, σε σχέση, σε άτομο (2) το να γκαστρώνεσαι [RT] oluk=λούκι, υδρορροή. Το ulûk, ακόμα και το oluk, θα ήτανε επίσης πειστικά αν μπορούσαμε να τα δούμε, όπως οι Τούρκοι, σαν χαρακτηρισμούς προσώπων. Σε τελική ανάλυση, δηλώνω άγνοια.
<b>Ουσλής</b>	TKA=TKΘ=0 (02/10) αλλά πολλαπλές αναφορές στο διαδίκτυο. Τρκ. uslu= φρόνιμος, ήσυχος, υπάκοος, πειθήνιος. Οι Uslu στον ΤΚΚΕ είναι (200+,53).
<b>Ουστά</b> <i>Ουσταδάκης</i> <i>Ουσταμανωλάκης</i> <i>Ουστάμπασης</i> <i>Ουσταμπασίδης</i> <i>Ουσταμπασόγλου</i>	TKA=8,1,1,28,6. (01/10) και ας ληφθή υπ όψιν ότι περίπου οι μισοί Ουστά του ΤΚΑ, αν κρίνουμε από τα ονόματά τους, ίσως να είναι μετανάστες. Η Τρκ. έχει την Περσογενή λέξη üstad=üstat= δάσκαλος, ειδικός/αυθεντία/εξπέρ στο θέμα, δεξιότηχνης, μάστορας και usta= μάστορας, αρχιτεχνίτης, δάσκαλος, δεξιότηχνης, πεπειραμένος. Το usta το βρίσκουμε και στα Αλβ. με τη σημασία του μάστορα, σαν προσφώνηση δασκάλου από μαθητευόμενο αλλά και με τις έννοιες (1) χτίστης (2) πονηρός, πανούργος, κατεργάρης. Ustabasi στα Τρκ. λέγεται ο επικεφαλής συνεργείου, ομάδας εργατών. Το Ουστά σαν τίτλος εμφανίζεται στο όνομα Ποντίου αγωνιστή ο οποίος ήταν γνωστός ως Βασίλειος Ανθόπουλος ή Βασίλ Ουστά ή Βασίλ Αγάς (1888-1922). Είχε δουλέψει με Γάλλο αρχιτέκτονα και αποκτήσει

	ανάλογες γνώσεις. Στον ΤΚΚΕ οι Usta είναι (200+, 42) και οι Ustabası 18.
<b>Ουστάς</b> [TN]	TKA=1 (02/10) (σημείωση: οι συνδρομήτριες με επώνυμο Ουστά χρεώθηκαν στο Ουστά και όχι στο Ουστάς) . Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Τρκ. üst (βλέπε Ούστογλου για λεπτομέρειες). Νομίζω, λόγω και της θέσης του τρόνου, ότι μάλλον είναι Ελληνοποίηση του Ουστά (βλέπε επώνυμο).
<b>Ούστογλου</b>	TKA=2 (01/10). Ο [ΔΤ] γράφει Ουστόγλου και το ετυμολογεί από το Τρκ. üst=κορυφή. Στο διαδίκτυο το όνομα εμφανίζεται ως Ούστογλου. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 34 Üst, 5 Üstoğlu, και 131 Ustaoğlu. Νομίζω ότι ο [ΔΤ] έχει δίκιο όσον αφορά στην ετυμολογία αλλά έβαλε τον τόνο σε λάθος θέση. Αν πάντως υπάρχουν και Ουστόγλου, η θέση του τόνου δεν συμβαδίζει με αυτήν του Üstoğlu και δεν θα απέκλειε το Ustaoğlu σαν ρίζα. Οι μανιώδεις των κακωνυμικών ετυμολογιών θα μπορούσαν βέβαια να ανατρέξουν και στο Ruştoğlu με απόκρυψη της σημασίας μέσω της αποβολής του αρχικού συμφώνου.
<b>Ούτας</b> [TN]	TKA=1 (02/10). Ο [ΑΚΛ] γράφει Ούτας και το ετυμολογεί από το Τρκ. ud το οποίο αποδίδει ως λαούτο. Στο διαδίκτυο το επώνυμο εμφανίζεται ως Ούτας και τα λεξικά μου λένε ut=ούτι, είδος λαούτου. Απεναντίας ο [ΧΣ] ετυμολογεί το επώνυμο από το Βλάχικο (h)ută το οποίο μεταφράζει ως αετός. Τέτοια λέξη στα Βλάχικα δεν βρήκα. Αλλά ο [ΚΝ] γράφει hut <sup>u</sup> (θηλ. hută)= βλάξ, ανόητος, μωρός, κοιν. χούτος (βλέπε και τον ομώνυμο πρώην ποδοσφαιριστή του ΟΣΦΠ). Τέλος στο [ΟΑ, ΝΓ] διαβάζουμε ότι hut= (1) είδος κουκουβάγιας, μπούφος (2) βλάκας, ηλίθιος, ξεμωραμένος, πάσχων από γεροντική άνοια hutaq= ξεχασιάρης, αφηρημένος, χαζός, βλάκας, ηλίθιος και hutë/a= (1) είδος γερακιού και πρώτο συνθετικό για διάφορα όρνια (2) θηλυκή κουκουβάγια (3) γυναίκα/κορίτσι ηλίθια, χαζή, ξεμωραμένη (4) προβατίνα με μικρά αυτιά (5) τύπος μουσκέτου. Σε τελική ανάλυση και με τα παραπάνω στοιχεία πιστεύω ότι η πιθανότερη ετυμολογία είναι η Αλβανική, ίσως τα Αρβανιτοβλάχικα και το επώνυμο είτε σημαίνει αρπακτικό πτηνό (γεράκι, κουκουβάγια, όρνωιο, μπούφος) η. Μάλλον, μπούφος με την έννοια βλάκας.
<b>Ουτουντζής</b> [TN] Ουτουντζόγλου Ουτουντζιάν	TKA=0,0,1 (02/10) αλλά τα δύο πρώτα επώνυμα εμφανίζονται στο διαδίκτυο. Σύμφωνα με το γλωσσάρι της Τερπνής (Σέρρες) ουτουντζής=ξυλάς και στα Τρκ. oduncu=ξυλάς και στον ΤΚΚΕ οι Oduncu είναι 52. Βλέπε όμως και Ουτουτζής
<b>Ουτουτζής</b> Ουτουτζόγλου	TKA=1,1 (02/10). Στα Τρκ. ütücü=σιδερωτής και στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 8 Ütücü. Τα Ουτουντζής και Ουτουτζής ίσως να είναι παραλλαγές του ιδίου επωνύμου και αν υποθέσουμε ότι κάτι τέτοιο ισχύει θα πρέπει να

## Ουτσάκογλου

αποφασίσουμε αν το Ουτουτζής είναι παραφθορά του Ουτουντζής η το αντίστροφο.

TKA=TKΘ=0 (02/10) αλλά υπάρχει ένας ογδοντάρης διαδικτυακός Ουτσάκογλου από τη Θράκη. Τον Δεκέμβριο του 2009 προσπάθησε να περάση πλημμυρισμένο ποτάμι, παρασύρθηκε μαζί με το δίκυκλό του από τα νερά και όταν του ρίξαν σκοινί για να τον σώσουν αυτός υποτίμησε τον κίνδυνο και φρόντισε να δέση το δίκυκλο πρώτα με αποτέλεσμα να πνιγή ([εδώ](#)). Τρκ. uşak=αεροπλάνο και 186 Uşak στον ΤΚΚΕ. .

